

7. Шкарабан С. И. Оперативный анализ финансово-хозяйственной деятельности производственного объединения / С. И. Шкарабан. — М.: Финансы, 1978. — 96 с.
8. Шкарабан С. И. Основы оперативного экономического анализа / С.И. Шкарабан. — Львов: Вища шк., 1988. — 136 с.
9. Яхнин Л. Д. Основы технико-экономического анализа себестоимости в социалистической промышленности / Л. Д. Яхнин. — 2-е изд., доп. и испр. — Л.: Гизлегпром, 1935. — 247 с.
10. Журко В. Ф. Оперативный экономический анализ в управлении производством / В. Ф. Журко, В. Д. Пантелеев, В. А. Рябинин. — М.: Финансы и статистика, 1983. — 232 с.
11. Павленко А. Ф. Трансформация курса «Экономический анализ деятельности предприятий»: науч. доклад / А. Ф. Павленко, Н. Г. Чумаченко. — К.: КНЕУ, 2001. — 88 с.
12. Козлов Н. В. Перспективный экономический анализ / Н. В. Козлов, Е.П. Бочаров. — М.: Финансы и статистика, 1987. — 256 с.
13. Прокопчук Л. О. Стратегическое планирование / Л. О. Прокопчук, А.А. Козырев. — СПб.: В. А. Михайлов, 2000. — 64 с.
14. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства / Г.В. Савицька. — 3-е вид., випр. і доп. — К.: Знання, 2007. — 668 с.
15. Редченко К. І. Стратегічний аналіз у бізнесі: навч. посібник / К.І. Редченко. — 2-ге вид., доп. — Львів: Новий світ-2000, 2003. — 272 с.

Стаття надійшла до редакції 15.04.2011 р.

УДК 657

А.М. Поплюйко, канд. екон. наук, доцент
кафедри обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУТСОРСИНГ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

АННОТАЦИЯ. В статье рассмотрены основные преимущества бухгалтерского аутсорсинга в современных условиях. Определены перспективы развития данного вида услуг в Украине.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: аутсорсинг, бухгалтерський аутсорсинг, перимущества аутсорсинга, перспективи.

ABSTRACT. In the article basic advantages of accounting outsourcing are considered in modern terms. The prospects of development of this type of services are certain in Ukraine.

KEY WORDS: outsourcing, accounting outsourcing, advantages of outsourcing, prospects.

АНОТАЦІЯ. У статті розглянуто основні переваги бухгалтерського аутсорсингу у сучасних умовах. Визначено перспективи розвитку даного виду послуг в Україні.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: аутсорсинг, бухгалтерський аутсорсинг, переваги аутсорсингу, перспективи.

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» надає право керівникам самостійно вибирати форму організації ведення бухгалтерського обліку [1]. Однією з таких форм, передбачених ст. 8 цього Закону є «... ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або аудиторською фірмою», тобто бухгалтерський аутсорсинг.

Термін «аутсорсинг» увійшов у наші реалії зовсім нещодавно. Аутсорсинг (від англ. Outsourcing (outer-source-using) використання зовнішнього джерела) — передача організацією на підставі договору певних бізнес-процесів або виробничих функцій на обслуговування іншій компанії, що спеціалізується у цій галузі. Іншими словами, це спосіб ведення бізнесу, при якому виконання робіт по деяким видам діяльності передається стороннім компаніям. На відміну від послуг сервісу та підтримки, які мають разовий, епізодичний, випадковий характер і обмежені початком та завершенням, на аутсорсинг передаються функції з професійної підтримки безперебійної працездатності окремих систем та інфраструктури на основі тривалого контракту (не менше 1 року). Наявність бізнес-процесу, тобто сукупності взаємопов'язаних заходів або задач, направлених на створення певного продукту або послуги для споживачів, є відмінною рисою аутсорсингу від різноманітних інших форм надання послуг та абонентського обслуговування.

Головним джерелом економії витрат з допомогою аутсорсингу є підвищення ефективності підприємства в цілому і поява можливості вивільнити відповідні організаційні, фінансові та людські ресурси, щоб розвивати нові напрями, або сконцентрувати зусилля на існуючих, що вимагають підвищеної уваги.

Окремою складовою аутсорсингу бізнес-процесів та одним із способів бухгалтерського забезпечення є аутсорсинг бухгалтерії, під яким розуміють винесення функцій, пов'язаних з організацією, веденням бухгалтерського обліку та складанням звітності на підприємстві за межі компанії, передачу їх для виконання аутсо-

рсеру. Іншими словами, це коли підприємство передає виконання функцій своєї бухгалтерії іншій організації.

У практиці використовують різні варіанти аутсорсингу. Це, як повний аутсорсинг, тобто ведення всієї бухгалтерії, так і передача в аутсорсинг функцій по окремим ділянкам, наприклад, облік заробітної плати.

Важливо відмітити, що не слід плутати аутсорсинг бухгалтерії із залученням позаштатного бухгалтера. Аутсорсингу притаманна, головним чином, передача регулярних функцій. У той же час, залучення позаштатного фахівця необхідно розцінювати скоріше як передачу епізодичних обсягів робіт конкретному виконавцю.

На думку західних економістів, найбільше зростання аутсорсингу як виду оптимізації діяльності підприємства, що розвивається надзвичайно динамічно, проявляє аутсорсинг бізнес-процесів саме у сфері фінансів та бухгалтерського обліку [2].

У Європі та США розвиток ринку бухгалтерського аутсорсингу дозволяє компаніям спокійно займатися основною діяльністю, віддаючи податкову звітність та інші сегменти бухгалтерського обліку професіоналам. Так у Європі послугами аутсорсерів користується 86 % компаній малого та середнього бізнесу, в США — 92 %, в Ізраїлі — 96 %. І ті, і ті передають у першу чергу на аутсорсинг такі функції, як розрахунок заробітної плати і податки. Адже, якщо у нас податкове законодавство розвивається пару десятків років, то там — кілька століть, і його складність вимагає глибокої спеціалізації бухгалтерів і, як наслідок, розвитку спеціалізованих бухгалтерських компаній і бухгалтерського аутсорсингу. Все активніше розвивається цей напрямок і в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, де лідерами в наданні послуг є Індія та Китай.

В Україні ж початковий етап розвитку бухгалтерського аутсорсингу припав на середину 1990-х рр. (час розквіту бухгалтерських аутсорсингових послуг у США та Європі). І зародився він у недрах аудиту, коли аудитори зіткнулися з потребами клієнтів не тільки в аудиторських перевірках, але й у зовнішній допомозі в організації всіх видів обліку.

Все зазначене підкреслює актуальність даного виду діяльності і для вітчизняних підприємств.

Питання аутсорсингу досліджувались у працях вітчизняних та зарубіжних авторів, зокрема, Дж. Брайана Хейвуда, Д.В. Михай-

лова, Ж-Л Бравар, Р. Моргана Є. Аксьонова, И. Альтшулера, Е. Сафарової та ін.

На сьогоднішній день ринок бухгалтерського аутсорсингу в Україні тільки формується і ведення бухгалтерського обліку у формі бухгалтерського аутсорсингу стає все більш і більш популярним.

Більшість вітчизняних компаній, які надають аутсорсингові послуги, виконують наступні види робіт:

- підготовка облікових реєстрів і податкових процедур обліку відповідно до чинного законодавства;
- підготовка української обов'язкової щоквартальної звітності;
- підготовка статистичних і фінансових звітів;
- здача звітності в українські статистичні органи, органи соціального страхування, пенсійний фонд і податкову інспекцію;
- складання податкових декларацій, які повинні бути підготовлені відповідно до вітчизняного законодавства;
- послуги з нарахування заробітної плати;
- облік основних засобів;
- ведення кадрового обліку;
- ведення первинної документації;
- ведення складського обліку;
- комплексне обслуговування бухгалтерії.

Розглянемо основні переваги, які має бухгалтерський аутсорсинг (табл. 1).

Таблиця 1

ПЕРЕВАГИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО АУТСОРСИНГУ

Стратегічний рівень	Тактичний рівень
Фокусування уваги на основному бізнесі	Відсутність необхідності розширення штату бухгалтерів — до 70 % економії
Збільшення доходів компанії: за допомогою аутсорсинга постійні витрати можна перетворити у змінні	Послуги надаються безперервно (немає ні лікарняних, ні відпусків та ін.)
	Зменшення бази оподаткування
Збільшення капіталізації: за допомогою аутсорсинга можна частково перерозподілити інвестиційний капітал у стратегічно більш важливу для підприємства діяльність	Економія офісного простору і супутніх йому витрат
	Зменшення накладних витрат, пов'язаних із вартістю робочих місць, навчанням, інформаційною підтримкою та інше
	Гарантія професійної відповідальності, яку надає компанія-аутсорсер

Таким чином, переваги передачі бухгалтерії на аутсорсинг очевидні. По-перше, це якість надання послуг. Так як у спеціалізованій компанії працює команда бухгалтерів, ведення документації і складання звітності проходить багаторівневий контроль. До того ж бухгалтерська компанія, крім того, що несе матеріальну відповідальність у випадку нарахування пені або штрафу, відповідає перед клієнтом і своєю репутацією. І, якщо матеріальні ризики аутсорсер страхує, репутацію застрахувати неможливо. Таким чином, якість наданої послуги важлива, в першу чергу, для самої бухгалтерської компанії. Працюючи із штатним бухгалтером, підприємство самостійно несе ризики — бухгалтер за помилки, що призвели до штрафних санкцій, відповідає, у крайньому випадку, премією або зарплатою. Іншим аспектом є те, що у випадку, коли по тій чи тій причині підприємство не влаштовує бухгалтера, що веде підприємство, аутсорсер запропонує іншого. Якщо підприємство не влаштовує бухгалтерська компанія в цілому, то перейти на обслуговування до іншого аутсорсера не так важко.

З-поміж моментів, які стримують розвиток цього напрямку у бізнес-середовищі в Україні, можна виділити кілька основних. По-перше, це стереотипи мислення власника і керівника, які вважають, що бухгалтер завжди повинен бути поруч з ними. По-друге, хвилювання про те, що бухгалтерська компанія не збереже у таємниці фінансову інформацію свого клієнта. Хоча загальновідомо, що чесність у відносинах залежить не від того, який бухгалтер — власний чи запрошений — обслуговує компанію, а від порядності конкретної людини. І, по-третє, остереження, що сторонній бухгалтер не у змозі врахувати специфіку конкретного виду діяльності. Застереження зрозуміле, але невиправдане. У бухгалтерській компанії кожен співробітник спеціалізується у певній галузі бухгалтерії, веде підприємство з різними видами діяльності, і його досвід, знання і кваліфікація набагато більші, ніж у бухгалтера, що веде одне підприємство.

Отже, на даний момент очевидним є той факт, що бухгалтерський аутсорсинг є галуззю, що розвивається в Україні. Тим не менше, стійкий попит вже формується. Передусім, за рахунок компаній малого бізнесу, які нараховують у штаті кілька чоловік, підприємств, які не мають постійного офісу, з невеликим документообігом, а також холдингів. Крім того, актуальність послуг спеціалізованих бухгалтерів зростає у зв'язку з популярною та доволі необхідною для залучення стратегічних інвесторів відмовою від тіньової бухгалтерії.

Література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність».
2. Сафарова Е.Ю. Аутсорсинг учетных процессов. — М.: Книжный мир, 2009. — С. 192.
3. Хейвуд Дж. Брайан. Аутсорсинг: в поисках конкурентных преимуществ = Outsourcing Dilemma, The: The Search for Competitiveness. — М.: Вильямс, 2004. — С. 176.

Стаття надійшла до редакції 15.04.2011 р.

УДК 657.24

Н.О. Пронь, аспірант
кафедри обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

НОСІЇ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

АННОТАЦИЯ. В статье исследована эволюция носителей учетной информации, способы фиксации данных на них и особенности их использования от древних времен до нынешнего времени. Также проанализированы преимущества и недостатки современных носителей информации и на основе полученных данных сделан прогноз их развития в будущем.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: носитель учетной информации, документ, перфокарта, перфолента, электронный документ.

ABSTRACT. The evolution of carriers of accounting information, methods of fixing the data on them and feature of their use from ancient times to present time are investigated in the article. Advantages and disadvantages of modern carriers of information are also analyzed and on the basis of finding the prognosis of their development in the future is done.

KEY WORDS: carrier of accounting information, document, punched card, punched tape, electronic document.

АННОТАЦІЯ. У статті досліджено еволюцію носіїв облікової інформації, способи фіксації даних на них та особливості їх використання від стародавніх часів до сьогодення. Проаналізовано переваги та недоліки сучасних носіїв інформації і на основі отриманих даних зроблено прогноз їх розвитку у майбутньому.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: носій облікової інформації, документ, перфокарти, перфострічки, електронний документ.

У бухгалтерському обліку важливе місце займають документи — письмові свідчення, що фіксують та підтверджують господар-